

melsen om, at en af Direktørerne skal være landbrugskyndig, finder jeg heldig og er jeg glad for, og hvis det, hvad vel maa antages, er paa den højtærede Justitsministers Foranledning, at den er kommen ind i Forslaget, tror jeg, man skylder ham Tak for den Hensyntagen til Landbruget, som derved er vist, og som det vistnok med Rette kunde gøre Krav paa, at den Stund der ved Bankens Oprettelse paalagdes Landbrugerne en saa væsentlig Del af de Byrder, der vare nødvendige til Etableringen. Man gjorde jo ved et Magtbud alle Landejendomsbesiddere til Tvangsaktionærer i Banken, og det vilde derfor sikkert have været billigt, om man ved Siden af den dem saaledes paalagte Forpligtelse samtidig havde givet dem en Repræsentanti Bankens Direktion, hvorved den beklagelige Ulempe, som endnu den Dag i Dag klæber ved Banken, at Landbruget kun i ringe Grad og ad besværlige Omveje kan benytte den i sine Pengetransaktioner, kunde være bleven afhjulpen eller i alt Fald formindsket. Den merkantile og industrielle Forretningsverden nyder derimod i fuldeste Maal Fordel af Banken, skønt den i Sammenligning med Landbruget kun har bragt forholdsvis ganske minimale Ofre i Anledning af dens Oprettelse. Om det nys nævnte ret beklagelige Forhold vil blive ændret ved Ansættelse af en landbrugskyndig Direktør, tør jeg selvfølgelig ikke udtale nogen bestemt Mening om; nogen Forandring heri kan dog forhaabentlig forventes, særlig hvis den landbrugskyndige Direktør sidder inde med de fornødne Kvalifikationer, thi herpaa vil hans hele Betydning for Landbruget bero. Det gælder derfor frem for alt om, at Valget af denne Direktør lægges i de Hænder, der frembyde de største Garantier for et godt Valg. Men jeg tillader mig at anse det for højst tvivlsomt, om saadanne Garantier særlig skabes ved den Valgmaade, her er foreslaaet, og det er denne Tvivl, der har bevæget mig til at tage Ordet i min Egenkab af Landbruger. Ifølge § 10 er Valget lagt i Justitsministerens Haand. Men jeg gad dog nok vide, hvorledes det kan ventes, at netop en Justitsminister, taget i al sin store Almindelighed, vil sidde inde med særlige Betingelser for at træffe det bedst mulige Valg af en landbrugskyndig Direktør, da Justitsministerens Kendskab til Landbrugets Ønsker jo vistnok i Almindelighed maa antages ikke at være just overvældende stort. Man kunde synes, at det i alt Fald vilde have ligget nær at overlade Valget til Landbrugsministeren —

hvad jeg dog ogsaa vilde finde uheldigt. Thi i begge Tilfælde vil det ikke let kunne undgaas, at ministerielle og politiske Hensyn ville indvirke paa Valget, hvad man vistnok vil være enig med mig i, vilde være lidet ønskeligt, saa lidet ønskeligt, at jeg for mit Vedkommende endog hellere vilde opgive Tanken om en landbrugskyndig Direktør end se hans Valg blive afhængigt af Sagen ivedkommende Hensyn. Jeg vil ikke dermed antyde nogen Frygt for, at den nuværende højtærede Justitsminister skulde lade sig lede af utilbørlige og personlige Hensyn, men der kan jo komme andre efter ham, om hvem man intet ved. Der er imidlertid endnu en anden og ikke mindre Fare ved at lægge Valget af den landbrugskyndige Direktør i en Ministers Haand, og det er den overmægtige Indflydelse, som Regeringen derigennem kan faa paa Bankens hele Ledelse. Man behøver jo kun at tænke paa, hvorledes Forholdene ville stille sig, naar der overfor de tre af Repræsentantskabet valgte Direktører staar to af Kongen udnævnte i Forening med den kongelige Kommissær samt ved visse vigtige Afgørelser tillige Finansministeren, der jo efter § 8 kan optræde som stemmeberettiget; der vil i dette Tilfælde komme til at staa 4 Regeringsstemmer mod de 3 af Repræsentantskabet valgte Direktører. Men tænker man sig, at Antallet af Direktører indskrænkes til 3, hvad § 10 giver den fuldeste Adgang til, hvad saa? Saa bliver Forholdet jo endnu meget grellere, og saa vidt jeg skønner, vil Nationalbanken derigennem let faa Karakter af en Statsbank, hvad dog vistnok ikke er det, dette høje Ting helst ønsker. Jeg kan derfor ikke andet end haabe, at man vil fastholde den Bestemmelse, der findes i den nuværende Oktroj, hvorefter de 4 Direktører vælges af Repræsentantskabet og den ene af Kongen. Jeg tror, at man derved bliver paa den gode gamle prøvede Vej, der jo i sine Resultater har vist sig at være en god Vej. Jeg skal derfor tillade mig at henstille til det eventuelle Udvalg, som jeg antager vil blive nedsat om denne Sag, at det alvorligt vil overveje, om man ikke bør fastholde den gamle Tradition.

Hey: Spørgsmaalet om en Statsbank eller en privat Seddelbank har jo sikkert fundet sin Afgørelse allerede ved den Vedtagelse af dette Lovforslag, som har fundet Sted i det andet Ting, idet jeg gaar ud fra, at der her i Tinget neppe vil være Stemning for at gøre en Forandring i det saaledes